

ด่วนที่สุด

ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/๕๕๒๙

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อ
จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอร้องการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๘๓

เรียน ผู้บัญชาการสำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

อ้างถึง หนังสือสำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ ตช ๐๐๐๘.๑๔/๒๗๗๘ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น แจ้งว่า สำนักงานฯ มีประเด็นขอหารือ
เพื่อทำความเข้าใจกับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ในสังกัด กรณีการตีความข้อกฎหมายและระเบียบ
กระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้เป็นไปอย่างถูกต้อง
สำหรับข้อความว่า “เว้นแต่คู่สัญญายินยอมเสียค่าปรับให้แก่หน่วยงานของรัฐ โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น”
สำนักงานฯ จึงขอหารือดังนี้

๑. กรณี คู่สัญญา มีหนังสือแจ้งว่า ยินยอมเสียค่าปรับให้แก่หน่วยงานของรัฐ
โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น แต่มีข้อความอื่นซึ่งได้แจ้งพร้อมกันหรือต่อท้ายว่า “ทั้งนี้ขอสงวนสิทธิ์
ในการงดหรือลดค่าปรับ” หรือมีข้อความอื่นใดในทำนองเดียวกันว่ายังคงสงวนสิทธิ์ในการงดหรือลดค่าปรับ
กรณีเช่นนี้จะถือว่าเป็นข้อความที่มีเงื่อนไขหรือไม่

๒. กรณี คู่สัญญา มีหนังสือแจ้งว่า ยินยอมเสียค่าปรับให้แก่หน่วยงานของรัฐโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ
ทั้งสิ้น โดยไม่ได้กล่าวสงวนสิทธิ์ในการงดหรือลดค่าปรับไว้ในคราวเดียวกันไว้ ต่อมาภายหลังได้มีหนังสือ
ขอสงวนสิทธิ์หรือขอใช้สิทธิในการงดหรือลดค่าปรับตามสิทธิที่มี เช่นนี้ถือว่าเป็นกรณีมีเงื่อนไขตามข้อ ๑๘๓ หรือไม่
หากไม่ถือว่ามีเงื่อนไข คู่สัญญา ยังคงมีสิทธิในการสงวนสิทธิ์หรือใช้สิทธิในการงดหรือลดค่าปรับได้ตามสิทธิ
ที่มีอยู่หรือไม่ อย่างไร
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย)
พิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐
มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญา
หรือข้อตกลง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง เฉพาะในกรณี
ดังต่อไปนี้ (๑) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ (๒) เหตุสุดวิสัย (๓) เหตุเกิดจาก
พฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย (๔) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”
และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๘๒ กำหนดว่า
“การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามมาตรา ๑๐๒
ในกรณีที่มีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากพฤติการณ์

/อันหนึ่ง

อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายหรือเหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทำให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบสิ่งของหรืองานตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญาได้ ให้หน่วยงานของรัฐระบุไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงกำหนดให้คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลงหรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนด คู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อขอทดหรือลดค่าปรับ หรือขอขยายเวลาในภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือหน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่แล้ว ตั้งแต่ต้น” และข้อ ๑๘๓ กำหนดว่า “นอกจากการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงตามมาตรา ๑๐๓ หากปรากฏว่า คู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลงได้ และจะต้องมีการปรับตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้น หากจำนวนเงินค่าปรับจะเกินร้อยละสิบของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้าง ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาดำเนินการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง เว้นแต่คู่สัญญาจะได้ยินยอมเสียค่าปรับให้แก่หน่วยงานของรัฐโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาผ่อนปรนการบอกเลิกสัญญาได้เท่าที่จำเป็น” ประกอบกับหนังสือ คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวก) ๐๔๐๕.๒/ว ๘๓ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เรื่อง การขอความเข้าใจการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๘๓ สรุปได้ว่า เมื่อครบกำหนดส่งมอบสิ่งของหรืองานจ้างที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลง และได้ล่วงเลยกำหนดระยะเวลาดังกล่าวจนมีค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว เมื่อจำนวนค่าปรับที่เกิดขึ้นจะเกินกว่าร้อยละสิบของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้หน่วยงานของรัฐมีหนังสือแจ้งบอกกล่าวกับคู่สัญญาว่า จำนวนค่าปรับที่เกิดขึ้นจะเกินกว่าร้อยละสิบแล้ว และจะดำเนินการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงต่อไป เว้นแต่คู่สัญญาจะได้มีหนังสือแจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยจะยินยอมเสียค่าปรับแก่หน่วยงานของรัฐ โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น และเมื่อกรณีที่คู่สัญญาได้มีหนังสือแจ้งความยินยอมเสียค่าปรับให้แก่หน่วยงานของรัฐโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาผ่อนปรนการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงได้เท่าที่จำเป็น โดยหน่วยงานของรัฐต้องประเมินความคืบหน้า การดำเนินการตามสัญญาของคู่สัญญาว่า การผ่อนปรนดังกล่าวจะทำให้คู่สัญญาดำเนินการแล้วเสร็จหรือไม่ หรือจะต้องใช้ดุลพินิจว่าจะบอกเลิกสัญญาหรือไม่ หรือกรณีคู่สัญญาได้มีหนังสือแจ้งความยินยอมเสียค่าปรับ ให้แก่หน่วยงานของรัฐโดยมีเงื่อนไข หรือกรณีคู่สัญญาไม่มีหนังสือแจ้งความยินยอมดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรให้หน่วยงานของรัฐแจ้งการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงไปยังคู่สัญญาโดยเร็ว ทั้งนี้ การแจ้งบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงจะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมกับแจ้งการปรับ และรับหลักประกันสัญญาหรือข้อตกลง (ถ้ามี)

๒. กรณีตามข้อหาหรือ

๒.๑ กรณีข้อหาหรือ ๑ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า คู่สัญญามีหนังสือแจ้งว่ายินยอมเสียค่าปรับ ให้แก่หน่วยงานของรัฐโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น แต่มีข้อความอื่นซึ่งได้แจ้งพร้อมกันหรือต่อท้ายว่า “ทั้งนี้ขอสงวนสิทธิ์ในการงดหรือลดค่าปรับ” หรือมีข้อความอื่นใดในทำนองเดียวกันว่ายังคงสงวนสิทธิ์ในการงดหรือลดค่าปรับ” จากหลักการข้างต้น สัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ เมื่อครบกำหนดเวลาตามสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือและมีค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาจะกระทำได้อต่อเมื่อมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่มาตรา ๑๐๒ กำหนดไว้ และเหตุดังกล่าวต้องส่งผลกระทบทำให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบสิ่งของหรืองานตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญา โดยการงดหรือลดค่าปรับ ให้แก่คู่สัญญา ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริงตามนัยพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๑๐๒ ประกอบระเบียบฯ ข้อ ๑๘๒ และเมื่อจำนวนค่าปรับที่เกิดขึ้น

จะเกินกว่าร้อยละสิบของวงเงินค่าพิสดุหรือค่าจ้างตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณา
ดำเนินการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง เว้นแต่คู่สัญญาจะได้ยินยอมเสียค่าปรับให้แก่หน่วยงานของรัฐ
โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาผ่อนปรนการบอกเลิกสัญญาได้เท่าที่จำเป็น
ตามนัยระเบียบฯ ข้อ ๑๘๓ ประกอบกับหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๘๓ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ดังนั้น หนังสือแจ้งความยินยอมเสียค่าปรับ
โดยมีข้อสงวนสิทธิในการงดหรือลดค่าปรับดังกล่าว ถือเป็นกรณีที่คู่สัญญาได้มีหนังสือแจ้งความยินยอม
เสียค่าปรับโดยมีเงื่อนไข กรณีดังกล่าวสำนักงานส่งกำลังบำรุงย่อมสามารถแจ้งบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง
ไปยังคู่สัญญาโดยเร็ว ทั้งนี้ การแจ้งบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงจะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร
พร้อมกับแจ้งการปรับและรับหลักประกันสัญญาหรือข้อตกลง (ถ้ามี)

๒.๒ กรณีข้อหาหรือ ๒ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า คู่สัญญามีหนังสือแจ้งว่ายินยอมเสียค่าปรับ
ให้แก่หน่วยงานของรัฐโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น โดยไม่ได้กล่าวสงวนสิทธิในการงดหรือลดค่าปรับไว้
ในคราวเดียวกัน ถือเป็นกรณีที่คู่สัญญาได้มีหนังสือแจ้งความยินยอมเสียค่าปรับโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น
ตามนัยระเบียบฯ ข้อ ๑๘๓ หากคู่สัญญาได้มีหนังสือแจ้งความยินยอมเสียค่าปรับดังกล่าว ภายในระยะเวลา
ที่กำหนด ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจพิจารณาผ่อนปรนการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงได้เท่าที่จำเป็น
โดยสำนักงานส่งกำลังบำรุงต้องประเมินความคืบหน้าการดำเนินการตามสัญญาของคู่สัญญาว่า การผ่อนปรนดังกล่าว
จะทำให้คู่สัญญาดำเนินการแล้วเสร็จหรือไม่ หรือจะต้องใช้ดุลพินิจว่าจะบอกเลิกสัญญาหรือไม่ ตามนัยระเบียบฯ
ข้อ ๑๘๓ ประกอบกับหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด
ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๘๓ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ต่อไป หากคู่สัญญาได้มีหนังสือแจ้งความยินยอม
เสียค่าปรับโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้นแล้ว ต่อมาภายหลังได้มีหนังสือขอสงวนสิทธิหรือขอใช้สิทธิในการงด
หรือลดค่าปรับตามสิทธิที่มี กรณีนี้สำนักงานฯ สามารถพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา
โดยอยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริงตามนัยพระราชบัญญัติฯ
มาตรา ๑๐๒ ประกอบระเบียบฯ ข้อ ๑๘๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

กนก ทัศนวิทย์

(นางสาวกฤษยา ตันติเตมิต)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงการคลัง

ประธานกรรมการวินิจฉัย

กองการพัสดุภาครัฐ

ฝ่ายเลขานุการ

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๘๘

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕ - ๖